

Årsrapport 2022

DiMe Oslo

Diskrimineringshjelpen
og Meglingsbenken

Et samarbeid mellom:

Innholdsfortegnelse

1.	Innledningsvis	3
2.	DiMe Oslo - Diskrimineringshjelpen og Meglingsbenken – et lavterskeltilbud	3
3.	Målgruppe og utadrettet arbeid	4
3.1	Målgruppe.....	4
3.2	Utadrettet arbeid	4
3.2.1	Oppsøkende arbeid.....	4
3.2.2	Påvirkningsarbeid.....	4
4.	To hovedmålsettinger	5
4.1	Empowerment gjennom rettshjelp og meglingsarbeid	5
4.2	Avdekke og redusere mørketall	5
5.	Rettshjelp og meglingsarbeid - saksbehandling.....	6
5.1	Innledningsvis	6
5.2	Statistikk over henvendelser for 2022	6
5.3	Avslutningsvis om DiMes rettshjelp- og meglingsarbeid	7
6.	Organisatoriske forhold	7
6.1	Organisering og ansatte	7
6.2	Partnerorganisasjonene i DiMe	8
7.	Økonomi 2022.....	8

1. Innledningsvis

Året 2022 har vært ekstraordinært som en følge av langvarige sykemeldinger blant DiMes ansatte. Dette har påvirket alle aktiviteter. Vi har måtte avlyse flere eksterne avtaler noe som har påvirket videre profilering av DiMe, samarbeidet mellom organisasjonene samt at DiMes målsettinger for året har måttet bli nedjustert fortløpende. DiMe er svært sårbar da det kun er 3 deltidsansatte med unike oppgaver i prosjektet. Vi har imidlertid tatt imot og behandlet innkomne saker, noe som er kjernen i vårt arbeid.

I denne rapporten fremkommer aktiviteten vi har gjennomført for året 2022, saksoversikt samt endringer i samarbeidet mellom partnerorganisasjonene.

2. DiMe Oslo - Diskrimineringshjelpen og Meglingsbenken – et lavterskeltilbud

DiMe Oslo ble etablert høsten 2018 etter initiativ fra Oslo kommune, som på sin side var inspirert av et tilsvarende rettshjelpstilbud «Radar» i Rotterdam, Nederland. I 2021 ble DiMe Bergen etablert. DiMe Oslo og DiMe Bergen er to av potensielt flere DiMe kontorer tilknyttet DiMe Norge. DiMe Oslo og Bergen har felles nettside www.dimenorge.no

DiMe Oslo har frem til utgangen av 2022 vært et fellesprosjekt mellom fire organisasjoner; Antirasistisk Senter, Skeiv Verden, Norsk Folkehjelp og Norges Handikapforbund. Med virkning fra 2023 er ikke lenger Antirasistisk Senter en del av samarbeidet.

DiMe er et lavterskel lokalt rettshjelp- og meglingsiltak som tilbyr gratis juridisk rådgivning og bistand til personer som opplever rasisme og diskriminering.

Et lavterskeltilbud om rettshjelp og meglingsiltak lokalt kan bidra til å skape en trygg arena hvor de som opplever seg utsatt for rasisme og diskriminering kan henvende seg, bli møtt på en anerkjennende måte, motta gratis juridisk rådgivning og bistand, eventuelt meglingsiltak, som kan sikre at opplevelser som ellers ikke ville blitt fanget opp, blir dokumentert.

Rettshjelpstilbudet i DiMe omfatter både det sivilrettslige og det strafferettslige diskrimineringsvernet. Diskrimineringshjelpen tilbyr rettsveiledning samt bistand til å skrive klager og anmeldelser ved behov, eventuelt meglingsiltak i konflikter etter påstander om rasisme eller diskriminering.

3. Målgruppe og utadrettet arbeid

3.1 Målgruppe

Formålet med DiMe Oslos utadrettede arbeid, er å oppsøke arenaer for målgruppene som DiMe Oslos fire partnerorganisasjoner jobber for.

Erfaring over tid tilsier at mange med dårlige språkkunnskaper, manglende rettskunnskap eller manglende organisasjonstilknytning sliter med å fremme en rasisme- eller diskriminerings sak.

DiMe Oslo har et særlig fokus på barn, unge og unge voksne med minoritetsbakgrunn, og særlig dem som er synlig religiøse, har nedsatt funksjonsevne, er skeive eller annet som gjør dem ekstra utsatte for negative handlinger og reaksjoner fra felleskapet.

3.2 Utadrettet arbeid

3.2.1 Oppsøkende arbeid

DiMe jobber systematisk for mer synlighet av rettshjelptilbudet overfor relevante miljøer for våre målgrupper.

DiMe jobber for å nå målgruppen via egne organisasjoners nettverk, blant annet ungdom med minoritetsbakgrunn gjennom Antirasistisk Senter, skeive med minoritetsbakgrunn gjennom Skeiv Verden og tillitsvalgte i arbeidslivet og minoritetskvinner via Norsk Folkehjelps likestillings- og mangfoldsarbeid.

Foruten samarbeid med egne partnerorganisasjoner samt allerede etablert samarbeid fra tidligere prosjektår, har vi i 2022 utvidet samarbeidsplattformen. Samarbeidet varierer etter behov, men som et utgangspunkt er det for å opprette dialog, dele erfaringer og styrke hverandres arbeid. Samarbeidspartnerne får tilbud om juridiske bistand innenfor rasisme- og diskrimineringsfeltet til deres målgrupper, og vi får markedsført vårt tilbud via deres plattformer. Eksempler på noen vi har hatt samarbeid med er Unge funksjonshemmede (Jobbsøkerkurs), MIR, Skeiv Kafe, STL Oslo, Forening for Balansekunst og Næringsetaten i Oslo.

3.2.2 Påvirkningsarbeid

I den grad vi har kapasitet deltar DiMe Oslo i høringer og innspillsrunder på diskrimineringsfeltet, og vi jobber kontinuerlig med å dokumentere det vi erfarer slik at det enkelt kan formidles videre.

I 2022 har vi blant annet deltatt i møte med Forbrukerrådet, om forebygging og retningslinjer for finans- og banktjenester for å forhindre at fordommer og stereotyper påvirker vurderingen av kunder med minoritetsbakgrunn (Etter oppslag i Journalen med intervju med OMOD/ARS/LDO/DiMe om

bekymringer). Vi har deltatt i workshop med Rambøll om Indikatorsett for måloppnåelse i handlingsplan for mangfold (på oppdrag fra byrådsavdeling for arbeid, inkludering og sosiale tjenester) og skriftlige innspill i etterkant på relevant forskning for indikatorsett på diskrimineringsfeltet. Videre har vi deltatt i innsiktseminar på forskning om rasisme og diskriminering i forbindelse med Oslo kommunes handlingsplan mot holdninger og rasisme. Samt Bufdirs innspillsmøte om tiltak informasjonskampanje som tiltak 28 i handlingsplan mot rasisme og diskriminering i arbeidsliv

4. To hovedmålsettinger

4.1 Empowerment gjennom rettshjelp og megling

Da Oslo kommune initierte etableringen av DiMe, var det en viktig erkjennelse av at minoriteter må styrkes og støttes i møtet med diskriminering og rasisme, også i Oslo. Rasisme og diskriminering er et samfunnsproblem som rammer enkeltindivider hardt.

Empowerment på individnivå handler om den enkeltes mulighet for aktiv innflytelse over egen situasjon, eget arbeid, egen familie og ikke minst egen helse.

DiMe jobber kontinuerlig med dette, ved å tilby støtte og bistand til alle dem som ellers ville vært tause, ved å forsikre oss om at tilfeldige ofre for ulovlig forskjellsbehandling og rasisme føler seg sett, hørt og får tilbud om gratis juridisk bistand og megling, for at de skal oppleve mestring.

DiMes visjon er at urettferdighet og usaklig forskjellsbehandling av minoriteter, skal føre til negative konsekvenser for ansvarlige og de som har makt til å gjøre en forskjell. Først da vil kampen mot rasisme og diskriminering gi resultater.

På denne måten omgjøres avmakt til mestring, og en erkjennelse av at det nytter å protestere, at når du først har rett, så kan du selv bidra til at du også får rett i det virkelige liv.

Meglingsbenken tilbyr en unik mulighet for et forberedt møte om en konflikt om dårlige handlinger, som kan gi begge parter ny innsikt og personlig vekst. Svært mange saker løses utenfor rettsapparatet, og megling er et etablert og anerkjent alternativ.

4.2 Avdekke og redusere mørketall

Høye mørketall er fortsatt et problem, og vi vet fortsatt for lite om problemet med rasisme og diskriminering i Oslo i dag.

Personer som tar kontakt med DiMe bidrar til å dokumentere og gi lokal kunnskap om rasisme og diskriminering, både blant private og offentlige aktører.

Vi mener det er viktig å sikre at DiMe jobber effektivt som et lavterskeltilbud, og på den måten bidra til å gjøre terskelen for å bryte tausheten så lav som mulig.

5. Rettshjelp og megling - saksbehandling

5.1 Innledningsvis

Alle henvendelser til DiMe får først en juridisk vurdering av «Diskrimineringshjelpen» som tilbyr rettsveiledning samt bistand til å skrive klager og anmeldelser ved behov, eventuelt sorterer saker videre til «Meglingsbenken» eller andre relevante instanser. Meglingsbenken fasiliterer godt forberedte møter om anklager om rasisme og diskriminering når konfliktene enten ikke egner seg for rettsapparatet eller når partene selv ønsker dialog og innsikt.

DiMe kontaktes også av andre enn dem som selv er berørt av rasisme og diskriminering. Det kan være ansatte i offentlige eller private virksomheter som ønsker mer informasjon om hvordan de kan bidra konstruktivt i arbeidet mot rasisme og diskriminering i sin virksomhet.

5.2 Statistikk over henvendelser for 2022

Totalt mottok DiMe 57 enkeltsaker i 2022. Over tid har vi sett en økning i antall saker fra kvinner med minoritetsbakgrunn. Parallelt med dette, og kanskje som en konsekvens av at kvinner ser ut til å ta opp andre type saker, ser vi nå en økning i saker som gjelder tilgang og kvalitet på velferdstjenester. I 2022 utgjorde klager på offentlige denne tjenester, den største gruppen av saker i DiMe.

DiMe ser dessverre en nedgang i henvendelser om hatefulle ytringer og rasisme. DiMes erfaring med anmeldelser av hatefulle ytringer, er at det skal mye til for at politiet går videre med anmeldelsen. Det kan demotivere enkeltpersoner som vurderer å anmelde. I tillegg er det ikke alltid lett å forutsi hva som omfattes av det strafferettslige vernet mot hatefulle ytringer. Også dette kan forklare at færre velger å gå videre til politiet med sin erfaring.

I 2022 har ingen som DiMe har bistått, ønsket å ta saken inn for Diskrimineringsnemnda, til tross for at Diskrimineringsnemnda selv rapporterer om betydelig oppgang på alle typer saker.

I 2022 har 3 saker blitt vurdert oversendt til Meglingsbenken hvorav en sak har blitt behandlet som meglings sak. Saken gjaldt trakassering og rasisme over flere år på barne- og ungdomsskole. Det ble gjennomført et tilrettelagt dialogmøte mellom eleven og lærer etter elevens ønske. I det videre arbeidet i DiMe vil juridisk rådgiver og mekler jobbe tettere sammen for å gjennomgå sakene slik at potensielle meklingsaker lettere avdekkes.

5.3 Avslutningsvis om DiMes rettshjelp- og meglingsstilbud

DiMe erfarer at mange som tar kontakt, mangler kunnskap om hvilke muligheter de har, både til å få bistand og til å protestere når de utsettes for rasisme og diskriminering.

Rasisme og diskriminering rammer enkeltpersoner tilfeldig for den de er. Konsekvensene for den som rammes er alvorlige. Tap av rettigheter, muligheter, helse og livskvalitet. Rasisme og diskriminering er en nedverdiggende, krenkende og ydmykende opplevelse som det er vanskelig å ikke påvirkes av. I tillegg utgjør ofte den som rammes et mindretall i situasjonene der dette finner sted. Mange forteller at de skammer seg over det de opplevde. Det var ekstra vanskelig å ta det opp med andre, selv egen familie. Samtidig påvirker det ofte tillitsforholdet til fellesskapet, til politiet, til kollegaer og arbeidsgivere. De regnet ikke med at noen faktisk ville være på deres side, dersom de forteller. Gjennom å skape trygge og anerkjennende arenaer, gjennom systematisk reparasjonsarbeid og tillitsbygging, ved å tilby gratis rettshjelp og partsbistand i enkeltsaker, kan det være mulig å avdekke mørketallene på diskriminering og rasisme.

Vi bestreber oss på at de som kontakter DiMe for veiledning skal oppleve en følelse av rettferdighet i det å i det minste bli sett, hørt og tatt på alvor. Vi får tilbakemeldinger fra personer som har benyttet våre tjenester at de er svært takknemlige for å ha et sted å henvende seg når de ikke vet om de egentlig har blitt utsatt for rasisme og diskriminering eller når de ikke vet hvor de skal henvende seg eller gå videre med en sak. Tilbakemeldingene vi får fra brukerne bekrefter for oss hvor viktig et lavterskiltak som DiMe er.

6. Organisatoriske forhold

6.1 Organisering og ansatte

DiMe er et samarbeidsprosjekt mellom fire partnerorganisasjoner, og er ikke registrert med eget organisasjonsnummer.

I 2022 var det tre ansatt i DiMe Oslo, alle i deltidsstillinger: Heidi Wyller, jurist og seniorrådgiver, Åsa Sellevoll Hebnes jurist, megler og administrativt ansvar, Maimuna Sey konsulent for oppsøkende arbeid.

Ansatte i DiMe møter i arbeidsgruppe med en representant fra hver av partnerorganisasjonene, for erfaringsutveksling og prosjektutvikling. Antirasistisk Senter og Norsk Folkehjelp har arbeidsgiveransvaret for ansatte i DiMe.

DiMe holder til i Galleriet i Oslo, i lokalene til Norges Handikapforbund.

6.2 Partnerorganisasjonene i DiMe

Norsk Folkehjelp, Antirasistisk Senter, Skeiv Verden og Norges Handikapforbund utfyller hverandre når det gjelder fagkunnskap og målgrupper som er relevant for DiMes arbeid.

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon med nedslagsfelt blant fagforbund og tillitsvalgte. Antirasisme og rettighetsarbeid for utsatte grupper, særlig minoritetskvinner, er en kjernevirksomhet.

Antirasistisk Senter arbeider mot rasisme og diskriminering med vekt på arbeid mot hatefulle ytringer og hatkriminalitet. Senteret har også en omfattende aktiviteter for minoritetsungdom, spesielt med flerkulturell bakgrunn. Senteret har også egne jente- og guttegrupper som tar opp forskjellige samfunnsspørsmål. I tillegg har de en betydelig satsing for at unge med minoritetsbakgrunn skal komme i arbeid. De fleste enkeltsakene som kommer til DiMe, kommer via ARS sin Meld fra om rasisme-tjeneste.

Skeiv Verden arbeider for skeive med innvandrerbakgrunn. Mange av disse har i tillegg en religiøs bakgrunn som skaper utfordringer for dem, både i forhold til familien deres og i forhold til trossamfunnene de har tilhørighet til. DiMe deltar ofte på et ukentlig tilbud Skeiv kafe, et sted som gjør det enkelt for DiMe å komme i dialog med en gruppe som tradisjonelt holder en svært lav profil i samfunnet.

Norges Handikapforbund er pådrivere for et mangfoldig samfunn der funksjonshemmede får innfridd sine menneskerettigheter. Handikapforbundet har god innsikt i samfunnsskapt barrierer for folk med nedsatt funksjonsevne, som kan føre til diskriminering av funksjonshemmede.

Når DiMe nå holder til i samme lokaler som NHF, sikrer vi at våre lokaler er tilpasset målgruppene våre. I tillegg håper vi at vårt nærvær i lokalene skal bidra til å gjøre det enklere for NHF sine målgrupper å ta kontakt med DiMe.

Tre av organisasjonene er medlemsorganisasjoner og en (ARS er en stiftelse) I tillegg er alle fire organisasjoner landsdekkende, noe som kan være nyttig for andre byer som ønsker å etablere et lokalt DiMe.

7. Økonomi 2022

I 2021 har vi hatt et totalbudsjett på **kr. 1 985 683**, fullfinansiert via følgende tilskuddsordninger:

Statens sivilrettsforvaltning Kr 537 000
tilskudd til spesielle rettshjelptiltak

Oslo kommune integrering og
mangfoldstilskudd

Kr 1 448 183 (inkludert overføring
fra 2021 på kr 148 183)

Vi vil rette en stor takk til våre økonomiske støttespillere; Oslo kommune og Statens sivilrettsforvaltning.
Vi vil også takke organisasjoner og offentlig etater som vi har etablert samarbeid med.

Sist, men ikke minst takker vi alle som tar kontakt med DiMe og som velger å dele sin erfaring med rasisme og diskriminering i Oslo. Bare på denne måten kan vi som felleskap få den nødvendige kunnskapen til å jobbe for vår felles visjon om «null toleranse for rasisme og diskriminering».